

Nr 461

Av herr Antonsson, om ett svenskt initiativ till en återuppbyggnadsplan för Vietnam på internationell bas.

En brett förankrad världsupinion hoppas livligt att det tragiska kriget i Vietnam skall upphöra så snart realistiska förutsättningar härför skapats genom fredsförhandlingar mellan de inblandade parterna. De inledda underhandlingarna i Paris ger anledning till en försiktig optimism om att kriget i varje fall är inne i sitt slutskede.

Det ligger i öppen dag att när kriget upphört stundar ett gigantiskt återuppbyggnadsarbete, humanitärt, ekonomiskt och socialt. Vietnam var redan före kriget ett u-land. Efter ett två decennier långt krig är huvuddelen av landets resurser totalt raserade. Det gäller produktionsresurser, administration, utbildningsmöjligheter, humanitära vårdförutsättningar etc.

Det är helt klart att Vietnam inte med egna resurser kan åstadkomma det återuppbyggnadsarbete som fordras efter kriget. Det torde fordras en internationell insats under medverkande av så många stater som möjligt, om återuppbyggnaden skall kunna ske inom överskådlig tid.

Den svenska folkopinionen har sedan länge visat ett påtagligt intresse för fredens återställande i Vietnam. Det framstår därför som en angelägen och konstruktiv insats från vårt lands sida, om den svenska regeringen i Förenta Nationerna tog initiativ till en återuppbyggnadsplan på bred internationell bas med syfte att efter det pågående krigets slut trygga landets framtida återuppbyggnad och utveckling.

En första förutsättning för återuppbyggnadsinsatser är självfallet att fredstillstånd råder. En återuppbyggnadsplan fordrar emellertid ett långvarigt och tidsödande planeringsarbete från de stater som är villiga att medverka i en här antydd hjälpinsats. Det torde få ankomma på regeringen att bedöma om och när ett svenskt initiativ i här skisserad riktning bör tas. Det bör emellertid framhållas att en förklaring från Förenta Nationernas medlemsstater om att de är villiga att solidariskt medverka vid Vietnams återuppbyggnad efter krigets slut sannolikt skulle få en gynnsam effekt även på fredsförhandlingarna som sådana och att tidpunkten för ett svenskt initiativ således inte bör ligga för långt fram i tiden. Det vietnamesiska folket har grundad anledning till misstro mot en del av Förenta Nationernas medlemsstater. En FN-förklaring av här antytt innehåll skulle sannolikt bidra till att undanröja mycket av misstro och misstänksamhet.

Ett påtagligt värde av en FN-förklaring ligger otvivelaktigt däri att man

därigenom klargör för det vietnamesiska folket och de vietnamesiska statsledningarna att Förenta Nationernas medlemsstater i denna fråga bärs av en solidaritet över gränserna, som är en realitet. En FN-deklaration borde enligt min mening utmyнна i att Förenta Nationernas medlemsstater garanterar Vietnam omfattande internationell hjälp ekonomiskt och socialt. Hjälpinsatserna skulle självfallet avse såväl Nord- som Sydvietnam.

Vad angår vårt lands insats kan denna, förutom rent humanitära insatser, omfatta kapital- och kreditstöd antingen direkt eller multilateralt via existerande internationella organ, vidare direkt gåvobistånd av olika slag samt teknisk hjälp i form av experter, läkare, tekniker, lärare etc.

Då återuppbyggnadsinsatserna såsom antytts blir av så betydande omfattning, synes det uteslutet att den svenska hjälpen sker med medel som anslås till vår reguljära biståndsverksamhet bilateralt och multilateralt. Det skulle allvarligt inverka på omfattningen av SIDA:s länderbundna insatser. Om den svenska hjälpen skulle ske via FN:s eller andra internationella hjälporgan synes detta medföra behov av relativt stor ökning av medelstillelningen. Därest en internationell återuppbyggnadsplan kommer till stånd, synes det därför önskvärt att särskilda medel anvisas för ändamålet under behövt antal år framåt i tiden.

Det är bekant att de nordiska länderna förbereder en samordnad nordisk insats för Vietnams återuppbyggnad. Detta initiativ är av betydelse och hälsas med tillfredsställelse. Även en samordnad nordisk insats av betydande mått synes emellertid vara klart otillräcklig.

Av denna orsak synes det lämpligast om stödet till Vietnams återuppbyggnad kunde utformas som en internationell insats på bredast möjliga länderbas.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att den svenska regeringen i Förenta Nationerna eller andra lämpliga internationella organ tar initiativ till en återuppbyggnadsplan för Vietnam på bred internationell bas med syfte att efter det pågående krigets slut trygga landets framtida återuppbyggnad och utveckling.

Stockholm den 28 januari 1969

Johannes Antonsson (cp)